

DÍA DA PAZ 2009

les Lagoa de Antela
ENDL e Equipo da Biblioteca

Hegoak ebaki banizkio
nerea izango zen,
ez zuen aldegingo.
Bainan, honela
ez zen gehiago txoria izango
eta nik...
txoria nuen maite.

Letra de J. A. Artze e música de Mikel Laboa

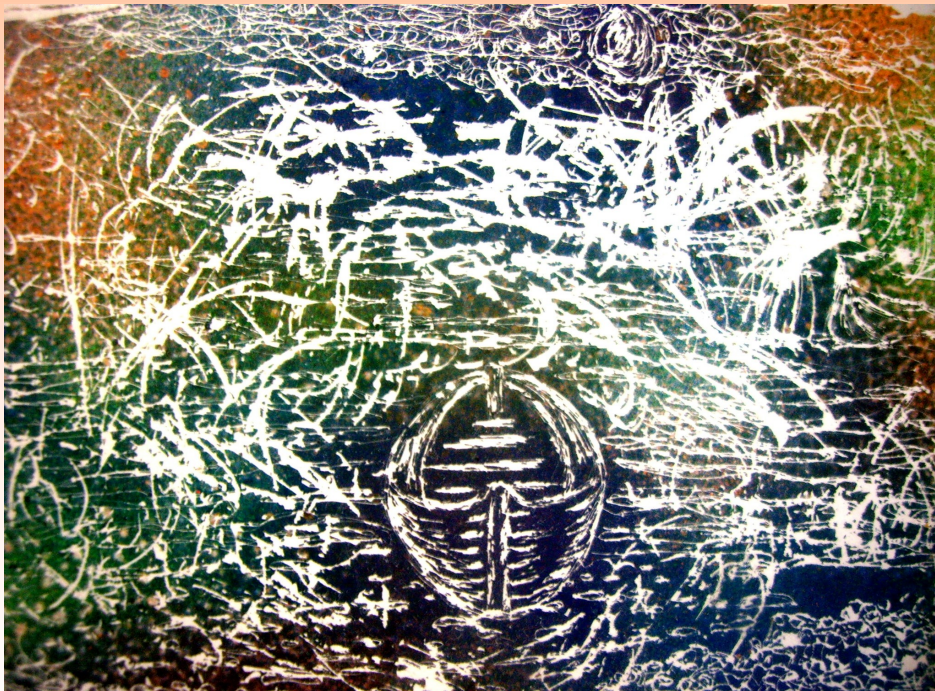
Se lle cortara as ás
sería meu,
non escaparía.
Pero así,
non sería xa un paxaro
Eu...
quería un paxaro.

Seleccionado por Ernesto Larrea

TRISTES NAVIOS QUE PASSAM

Tristes navios que passam
na hora da nossa vida
na hora da nossa morte

escuros vasos de guerra
Cargueiros tanques paquetes
brancos navios de vela

levam óleo levam ódio
luxo lixo das cidades
levam gente gente gente

deixam ficar nostalgia

tristes navios que passam
na hora da nossa morte
na hora da nossa vida

Emanuel Félix (Açores 1936-2004)

A mão humana vai sim, dedicar-se à Paz.
Plantará a Paz entre os povos,
mostrar a saída, ensinar a Verdade,
E acabará o tempo da incerteza...
E a Paz florescerá!
Espalhar-se-á pela Terra,
criará a harmonia...

E todos os povos do Mundo se sentarão a mesma mesa...
Cada dedo um Continente, um Rio, uma Floresta,
Cada dedo uma Montanha, um Animal, um Vegetal,
Cada dedo é o vento, que sibila na passagem,
É um Homem, uma mulher, indissolúveis...
Uma família humana!
E a mão aberta, a mão humana, pelos seus sulcos, sangrará...
E construirá... Mãos humanas, certeza - reconstruindo a Paz...

Delasnieve Daspét (Embaixadora do Brasil do
Movimento Poetas Do Mundo)

Non gridate più

Cessate d'uccidere i morti,
non gridate più, non gridate
se li volete ancora udire,
se sperate di non perire.

Hanno l'impercettibile sussurro,
non fanno più rumore
del creceré dell'erba,
lieta dove non passa l'uomo.

Giuseppe Ungaretti (Italia 1888-1970)

Non berredes máis

Parade de matar os mortos
non berredes máis, non berredes
se aínda os queredes oír,
se esperades non ferilos.

Teñen o imperceptible susurro,
xa non fan ruído
dende o medarr da herba
herba fresca onde non pasa o home.

Traducido por **Jasmin Biundo**

CE POATE SĂ-NSEMNE?

Ce poate să-nsemne pustiul acela
pe care doar lacrimile-l udă fără răgaz,
făcându-l din ce în ce mai arid?

Ce poate să-nsemne adâncul acela
pe care te încapătânezi să-l atingi,
când toate speranțele au murit?

Ce poate să-nsemne tristețea aceea
pe care o porți cu tine în noaptea
care crezi că nu se mai sfârșește?

Ce poate să-nsemne liniștea aceea
pe care o trăiești dintr-odată
fără nume, fără formă, fără tine?...

QUE PODE SIGNIFICAR?

Que pode significar aquel deserto
que regan incesantemente só as bágoas,
volvéndoo cada vez máis árido?

Que pode significar aquela profundidade
que te obstinas en tocar,
cando todas as esperanzas morreron?

Que pode significar aquela tristeza
que levas contigo na noite
que pensas que nunca rematará?

Que pode significar esa tranquilidade
que estás a experimentar de improviso
sen nome, sen forma, sen ti?...

Nina Cassián (Romanía 1924)

Le déserteur

Monsieur le président
Je vous fais une lettre
Que vous lirez peut-être
Si vous avez le temps

Je viens de recevoir
Mes papiers militaires
Pour partir à la guerre
Avant mercredi soir

Monsieur le président
Je ne veux pas la faire
Je ne suis pas sur terre
Pour tuer des pauvres gens

C'est pas pour vous fâcher
Il faut que je vous dise
Ma décision est prise
Je m'en vais déserteur

Depuis que je suis né
J'ai vu mourir mon père
J'ai vu partir mes frères
Et pleurer mes enfants

Ma mère a tant souffert
Elle est dedans sa tombe
Et se moque des bombes
Et se moque des vers

Quand j'étais prisonnier
On m'a volé ma femme

On m'a volé mon âme
Et tout mon cher passé

Demain de bon matin
Je fermerai ma porte
Au nez des années mortes
J'irai sur les chemins

Je mendierai ma vie
Sur les routes de France
De Bretagne en Provence
Et je dirai aux gens:

« Refusez d'obéir
Refusez de la faire
N'allez pas à la guerre
Refusez de partir »

S'il faut donner son sang
Allez donner le vôtre
Vous êtes bon apôtre
Monsieur le président

Si vous me poursuivez
Prévenez vos gendarmes
Que je n'aurai pas d'armes
Et qu'ils pourront tirer.

Boris Vian (France 1920–
1959)

O desertor

Señor Presidente,
escribolla esta carta,
que quizais lerá
se ten tempo.

Acabo de recibir
a miña documentación militar
para marchar á guerra
antes do mércores á noite.

Señor Presidente,
non a quero facer,
non estou neste mundo
para matar a pobre xente

Non é por enfadalo
teño que dicirlle
a miña decisión está tomada,
vou desertar.

Despois de nacer,
vin morrer o meu pai ,
vin marchar os meus irmáns
e chorar os meus fillos.

Miña nai sufriu tanto.
Ela está no nicho
e búrlase das bombas
e búrlase dos vermes.

Cando estaba preso
roubáronme a muller,

roubáronme a alma
e todo o meu querido pasado

Mañá, moi cedo,
pecharei a porta
aos anos mortos.
irei polos camiños.

Mendigarei a miña vida
polas estradas de Francia,
dende a Bretaña á Provenza
e direille á xente:

"Negádevos a obedecer,
Negádevos a facela
non vaiades á guerra
negádevos a marchar"

Se fai falta dar o seu sangue,
vaia dar vostede o seu
vostede que é tan santiño,
Señor Presidente.

Se vostede me persegue
dea este aviso aos seus gardas
que non levarei armas
e que poderán disparar.

Traducido por:
Vanesa Rodríguez
Antía Pousa
Elisa Ábalos
Jasmin Biundo
María Rodríguez

CITAS LATINAS

Melior est tutior pax certa quam spertata victoria

É mellor e máis segura unha paz certa que unha
victoria esperada

Tito Livio

Non est magis pax quam genita ab ratione

Non hai máis paz que a enxendrada pola
razón

Séneca

Pax fortunas parvas auget. Discordia magnas delet.

A paz aumenta as fortunas pequenas.

A discordia estraga as máis grandes.

Agripa

Traducido por Rosa de Ávila

Parece innecesario falar de amor, ás veces,
e construír poemas de corpos derrubados,
de fume, de suor, de ventás apagadas,
de líquidos encontros e seguras derrotas.

Parece innecesario mais aínda transitan
folios e máis folios, e libros ademais.

Destrúen o silencio, de feble arquitectura,
dos que calando amamos con terca intensidade.

Parece innecesario falar de amor, ás veces,
para esquecer sen saña as bandeiras do odio
ou as vagas humildes de quen non ten futuro
e nin pedir perdón por ignorar que somos.

Marta Dacosta (*Pel de ameixa*)

A TERRA ESTRÉITASE PARA NÓS

A terra estréitase para nós.
Amoréanos na última pasaxe
e desprendémonos dos nosos
membros para pasar.
A terra esprêmenos.
Ah, se fôsemos o seu trigo
para morrer e renacer!
Ah, se fose nosa nai para
apiadarse de nós!
Ah, se fôsemos imaxes de rochas que o noso
soño portase cal espellos!
Vimos os rostros dos que
matará o último de nós na última defensa da alma.
Choramos o aniversario dos seus fillos.
vimos os rostros dos que botarán
aos nosos fillos polas ventás deste último espazo.
Espellos que pulirán a
nosa estrela.
Onde iremos despois das últimas fronteiras?
Onde voarán os paxaros despois do último ceo?
Onde durmirán as plantas despois do último aire?

Escrebiremos os nosos nomes con vapor tinguído de carmesí,
cortaremos a man ao canto para que o complete a nosa carne.
Aquí morreremos.
Aquí, na última pasaxe.
Aquí ou aí... o noso sangue
plantará as
súas oliveiras.

MAHMUD DARWISH (Palestina 1941-2008)

Weather Forecast

The day will get off to a cloudy start.
It will be quite chilly
But as the day progresses
The sun will come out
And the afternoon will be dry and warm.

In the evening the moon will shine
And be quite bright.
There will be, it has to be said,
A brisk wind
But it will die out by midnight.
Nothing further will happen.

This is the last forecast.

Harold Pinter (Grã Bretaña 1930-2008)

Prognóstico do tempo

A manhã amencerá nubrada
e fará bastante fresco
pero ao longo do día
sairá o sol
e a tarde será cálida e seca.

Na noite
a lúa brillará con forza.
Haberá, hai que dicilo,
un forte vento
que amainará sobre a medianoite.
Nada máis aló sucederá.

Este é o derradeiro prognóstico.

Traducido por Miriam Castro

SÁHARA NO CORAZÓN

ميار نوا ما لك دا طيونا
كرومو آ ثمار ميا نوا
مشا حنصار ناسيا كوام
آ ماد ثمار واما مشا ل
أرطوان
• أ صحرا آه ل شورا شون •

Xa non sei que dicir,
Nin como hei calar.
Xa non sei que facer,
Nin que hei pensar.
Xa non sei que escribir,
Nin cando hei rematar,
Nin onde estã razón.
Só sei que estãs, idolaçada Sáhara,
No mãis profundo do meu corazón.
Xa non sei como sorrir,
Nin que hei de gozar.

Xa non sei onde ir,
Nin cando hei parar.
Xa non sei como durmir,
Nin que hei soñar.
Só sei cantarche ben alto
Esta canción
E sentirte, idolaçada Sáhara,
Enchendo todo o meu corazón.
Xa non sei como vivir,
Nin como respirar.
Xa non sei que ler,
Nin que hei esperar.
Só sei resistir e ã vez amar,
Amarte Sáhara, con toda a miña paixón,
E cantarche ben alto que estarãs
Parta sempre,
SÁHARA, NO MEU CORAZÓN.

Sas Nah Larosi (Sáhara 1962))

Traído por Maimuna Shida

Τ' όνειρο του παιδιού είναι η ειρήνη.
Τ' όνειρο της μάνας είναι η ειρήνη.
Τα λόγια της αγάπης κάτω απ' τα δένδρα
είναι η ειρήνη.

Ο πατέρας που γυρνάει τ' απόβραδο
μ' ένα φαρδύ χαμόγελο στα μάτια
μ' ένα ζειμπίλι στα χέρια του γεμάτο φρούτα
και οι σταγόνες του ιδρώτα στο μέτωπό του
είναι όμως οι σταγόνες του στμανιού που παγώνει
το νερό στο παράθυρο,
είναι η ειρήνη.

Ειρήνη είναι ένα ποτήρι ζεστό γάλα κι ένα βιβλίο
μπροστά στο παιδί που ξυπνάει.

Η ειρήνη είναι τα σφιγμένα χέρια των ανθρώπων
είναι το ζεστό ψωμί στο τραπέζι του κόσμου
είναι το χαμόγελο της μάνας.
Μονάχα αυτό.
Τίποτ' άλλο δεν είναι η ειρήνη.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΙΤΣΟΣ

A paz é o soño dun neno,
o soño da nai tamén é paz,
son paz as conversas dos namorados
á sombra das árbores.
É paz o pai que ó solpor volta contente
cunha cesta de froita na man
e gotas de sudor na súa frente,
gotas do cántaro de auga na xanela.
Paz é un vaso de leite quente
e un libro diante do neno
que desperta.
Paz somos os seres humanos collidos da man,
o pan recién feito na mesa da xente,
o sorriso da nai.
Simplemente iso.
A paz non vos é outra cousa.

(Fragmento do poema *Paz*. En *Poemas*

GIANNIS RITSOS (1909 – 1990)

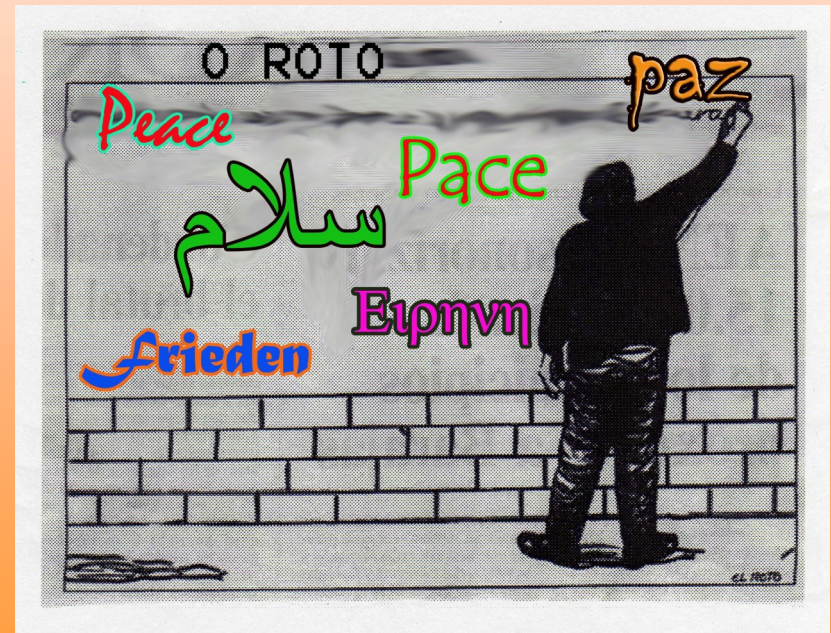
Traducido por **Óscar Soto**

Betrachtet genau das Verhalten dieser Leute:
Findet es befremdend, wenn auch nicht fremd
Unerklärlich, wenn auch die Regel.
(...) Wir bitten euch ausdrücklich, findet
Das immerfort Vorkommende nicht natürlich!
Denn nichts werde natürlich genannt
In solcher Zeit blutiger Verwirrung
(...) entmenschter Menschheit, damit nichts
Unveränderlich gelte
die Ausnahme und die Regel

Bertold Brecht (Alemaña 1898-1956)

"Desconfiade do máis trivial,
na aparencia sínxelo.
E examinade, sobre todo, o que parece habitual.
Suplicamos expresamente:
non aceptedes o que é de hábito como cousa natural,
pois en tempo de desorde sanguenta,
de confusión organizada,
de arbitrariedade consciente,
de humanidade deshumanizada,
nada debe parecer natural

nada debe parecer imposible de mudar."

Traducido por **Elisa Ábalos**

[...]

queremos sosego neste país
non quedar con medo
queremos dar orgullo a este país
non quedar mareados
nenos pequenos a chorar
sen entender nada
queremos seguir con este país
man con man

espertei pola mañã
a miña nai asustada
mozos bombardeáronse
os meus ollos non daban crédito
os meus oídos non escoitaron
poder aos vinte anos perder a vida
queremos vivir en paz
e traballar o país
isto non é islam
quen é marroquí que se erga
isto non é noso
deixar as tonterías
e vaíamos todos traballar o país
quen sexa musulmán que se erga
isto está en contra da nosa relixión
esperamos
ata cando osmozos van entender
e enterarse
e enterarse
[...]

فَوَيْتَ فِي اصْبَاحِ مِيْمِي تَتَوَلَّوْ
اَدْرَارِي اَتْفَرَكْتُمْ
عَيْيِي مَا شَانُو
وَدَيْيِي مَا سَمَعُو
فِي التَّشْرِيبِ فِي طَيْبِ اَحْيَانُو
اِبْتِغَانِي اَنْعِي شُو اِنِّي سَلَامُ
اَنْحَدُّو لِبَلَادِ
اَهَادِ شِي مَشِي اِسْلَامُ
لِي مَغْرِبِي اِيْفِ
قَادِ شِي مَشِي اَدْيَانَا
يَا لَادِ اَنْحَلِيُو تَعْمَارِ الرَّابِي
يَا لَادِ كَامَلِي اَنْحَدُّو اِبْلَادَنَا
يَا لِي مَسَلَعُ نُوْ
قَادِ شِي حَدِ اِسْلَامَنَا

تَسْتَاوِ اِمْنَا
اَدْرَارِي غَادِ تَقْتُمْ
وَأَعْيِفْ
وَأَعْيِفْ

Traducido por Fatima Fathallah

Lección de debuxo

O meu fillo coloca fronte a min a súa caixa de pintura
e pídeme que lle debuxe un paxaro.

Mergullo o pincel en cor gris
e debuxo un cadrado con pechaduras e barrotes.

O abraio enche os seus ollos:

"...Pero esta é unha cadea, pai,
¿non sabes cómo debuxar un paxaro?"

E eu dígolle: "Fillo, perdóame.
Esquecín a forma dos paxaros".

O meu fillo coloca fronte a min o seu caderno de debuxo
e pídeme que lle debuxe unha espiga de trigo.

Termo da pluma
e debuxo unha pistola.

O meu fillo búrtese da miña ignorancia
e exclama:

"¿Acaso non coñeces, pai, a diferenza entre
una espiga de trigo e unha pistola?"

Eu dígolle: "Fillo,
acostumaba coñecer as formas das espigas de trigo,
a forma da peza de pan,
a forma da rosa,
pero nestes duros tempos
as árbores da fraga uníronse
á milicia
e a rosa padece obtusas fatigas
neste tempo de espigas armadas,
de paxaros armados,
de cultura armada

e relixión armada,
non podes comprar unha peza de pan
sen encontrar una pistola dentro,
non podes coller unha rosa no campo
sen que che crave as súas espiñas na face,
non podes comprar un libro
que non estoupe nas túas mans".

O meu fillo senta a carón da miña cama
E pídeme que lle recite un poema,
unha bágoa cae dos meus ollos á almofada.

O meu fillo próbaa, abraiado, dicindo:
"iPero esta é unha bágoa, pai, non un poema!"

E eu dígolle:

"Cando medres, meu fillo,
e leas o diván de poesía árabe,
descubrirás que a palabra e a bágoa son irmás
e o poema árabe
non é máis que unha bágoa chorada polos dedos que a
escriben".

O meu fillo pon as súas plumas, a súa caixa de xiz fronte
a min
e pídeme que lle debuxe unha patria.
Entón o pincel treme nas miñas mans
E bótome a chorar.

Nizam Qabbani (Siria)

Peço a Paz

Peço a paz
e o silêncio

A paz dos frutos
e a música
de suas sementes
abertas ao vento

Peço a paz
e meus pulsos traçam na chuva
um rosto e um pão

Peço a paz
silenciosamente
a paz a madrugada em cada ovo aberto
aos passos leves da morte

A paz peço
a paz apenas
o repouso da luta no barro das mãos
uma língua sensível ao sabor do vinho
a paz clara
a paz quotidiana
dos actos que nos cobrem
de lama e sol

Peço a paz e o
silêncio

Casimiro de Brito

Dedicamos as lecturas de hoxe, 30 de xaneiro, Día da Paz, a todas as vítimas provocadas pola barbarie humana: as vítimas das guerras de Irak, do Congo, Somalia, Sudán...; ás vítimas da explotación, a tortura, a violación, o terrorismo, e ao pobo palestino de Gaza, vítima dos ataques indiscriminados do exército israelí.

Denunciamos tamén a hipocrisía de moitos gobernos que contribúen coa venda de armas a que se prolonguen os conflitos e acusamos as multinacionais que, movidas só polo afán de riqueza, explotan seres humanos e os recursos de moitos países subdesenvolvidos.

Gustaríanos que a convivencia entre os pobos pase de ser un desexo a converterse en realidade.

Porque
outro
mundo
é
posible